

कार्यकारी सारांश
पर्यावरणीय प्रभाव मुल्यांकन (EIA) रिपोर्ट

आधुनिक विस्फोटक उत्पादनांच्या समावेश आणि सध्याच्या प्रकल्पाचे विस्तार

(ToR Letter No. F.No.IA-J-11011/360/2018-IA.II(I), dated 03 Dec, 2018)

प्रकल्प प्रस्तावक

मेसर्स केल्टेक एर्नजीज लिमिटेड

गाव गरमसुर, पोस्ट दुधाळा, तहसील काटोल,
जिल्हा-नागपूर- 441103, महाराष्ट्र

पर्यावरणीय सल्लागार

मेसर्स अँनाकॉन लेबोरेटरीज प्रा. लि., नागपूर

QCI-NABET Accredited EIA Consultant for Synthetic Organic Industries (Sector 21) and Isolated Storage (Sector 28)
MoEF&CC (GOI) and NABL Recognized Laboratory
ISO 9001:2008, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:2007

Lab. & Consultancy: FP-34, 35, Food Park,
MIDC, Butibori, Nagpur – 441122
Mob.: +91-9372960077

Email: info@anacon.in, ngp@anacon.in
Website: www.anaconlaboratories.com

Report No. ANqr /PD/20A/2018/113

[CATEGORY: A, SCHEDULE: 5 (f) and 6(b)]

मार्च 2019

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

1.0 परिचय

मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड (KEL) ला सन 1977 मध्ये चौगुले ग्रुप ऑफ इंडस्ट्रीज (गोवा) या गट मध्ये समावेश केला. KEL हे खाणकाम आणि बांधकाम उद्योगाच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी देशाच्या विविध भागामध्ये स्थित औद्योगिक विस्फोटक उत्पादनाचा एक व्यवसाय उभा आहे.

विश्वास नगर, तहसील कर्काळा, उडुपी कर्नाटक येथे कंपनीचे पहिले कारतूस उत्पादन केंद्र 1980 मध्ये इयूपॉन्ट वॉटर जेल तंत्रज्ञान वापरून कार्यान्वित केले गेले. मेसर्स इयूपॉन्ट डी निमोरस इंक. 1804 पासून विस्फोटक व्यवसायात आहेत आणि ते विस्फोटक तंत्रज्ञानातील प्रमुख जागतिक तांत्रिक सहयोगी म्हणून ओळखले जातात. त्यानंतर 1999 मध्ये नागपूर (महाराष्ट्र) च्या जवळ असलेल्या गरमसुर येथे मॅन्युफॅक्चरिंग युनिट्सची स्थापना करण्यात आली आहे जेथे आता प्रस्तावित विस्ताराची योजना आखण्यात आली आहे.

युनिटमध्ये खालील उत्पादने निर्मितीच्या सुविधा अस्तित्वात आहेत: Slurry and Emulsion explosives, PETN, Detonating Fuse, Cast Booster and Perlite. येथे ISO प्रणालीचे अनुसरण करण्यात येते: ISO 9001-2015 गुणवत्ता व्यवस्थापन आणि पर्यावरण व्यवस्थापन, ISO 14001-2004, ISO 18001-2008 OHSAS प्रमाणित युनिट आहे.

तंत्रज्ञान वापर, अनुकूलन आणि नवकल्पना यासाठी केलेल्या थोडक्यात प्रयत्न: KEL ने स्वदेशी विकसित इमल्शन स्फोटक द्रव्ये तयार केली आहेत आणि संबंधित लागू कायद्यांचे पालन करून फील्ड आवश्यकतांनुसार सर्वोच्च प्राधान्याने एसओपीमध्ये आवश्यक सुधारणा केल्या आहेत. KEL ईएमल्शन विस्फोटकांचे उत्पादन व पुरवठा करण्यासाठी तंत्रज्ञान विकास आणि उत्पादन नूतनीकरणामध्ये आत्मनिर्भर आहे.

1.1 प्रकल्पाची ओळख

अस्तित्वात असलेल्या विद्यमान औद्योगिक परवान्यावर PETN चे उत्पादन 600 मेट्रिक टन / वर्ष आहे. DIPP उत्पादनासाठी 1000 MTPA PETN ची क्षमता वाढविण्यासाठी आणि मोनो मिथाइल अॅमीन नाइट्रेट उत्पादनासाठी तंत्रज्ञान आणि महत्त्वपूर्ण उपकरणे देशाबाहेरील स्रोताकडून घेण्यासाठी कंपनीने DIPP भारत सरकारकडे संपर्क साधला आहे.

स्लरी / इमल्सन एक्सप्लोजिव्ह 45000 एमटीपीए, पीईटीएन 1600 एमटीपीए. कंपनीने 20000 एमटीपीए क्षमतेचे एसएमई संयंत्र स्थापित करण्याचीही योजना आखली आहे. DIPP परवान्यानुसार डेटोनेटर प्लांट ठेवण्याची देखील योजना आहे.

प्रकल्पाचे स्वरूप

विस्तारापूर्वी अस्तित्वात असलेली उत्पादने ईआयए अधिसूचना '2006 ची परिशिष्ट आणि त्यानंतरच्या विविध विस्फोटक उत्पादनांची निर्मिती करण्याबाबतच्या सुधारणामध्ये संबंधित नाहीत. तथापि, केईएल ने एमपीसीबीकडून सीटीई / सीटीओ करिता नियमित आवश्यक मान्यता प्राप्त केली आहे.

आता, विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनाच्या प्रक्रिया ईआयए अधिसूचना 2006 च्या अनुसूची 5 (एफ) आणि 6 (बी) श्रेणी 'ए' अंतर्गत येत आहे आणि MoEF&CC, भारत सरकारकडून पूर्व पर्यावरण मंजूरी मिळवणे आवश्यक आहे. संदर्भातील अटी (ToR), पत्र F.No.IA-J-11011/360/2018-IAIII (I), दिनांक 03 डिसेंबर, 2018.

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

1.1.2 प्रकल्पाचे आकार

विद्यमान आणि प्रस्तावित विस्तार उत्पादन / निर्मिती आणि साठवण क्षमता यांचे तपशील तक्ता 1 & 2 मध्ये दाखविली आहे.

सारणी 1

विद्यमान आणि प्रस्तावित विस्तार उत्पादन तपशील

PROPOSED PRODUCTS REQUIRING EC

Sl. No.	Product ⁽²⁾	5(f) Maximum Quantity	6(b) Maximum Quantity ⁽¹⁾	
1.	PETN	1,600 MTPA	200 MT at any time	
2.	Lead Styphnate	5 MTPA	0.005 MT at any time	
3.	Lead Azide	12 MTPA	0.005 MT (at any given time)	Max. Annual qty handled 12 MTPA
4.	Mono Methyl amine nitrate (MMAN)	5000 MTPA	-	
5.	TNT (purchased – only storage at site)	-	60 MT at any time	Max. Annual qty handled 100MTPA
6.	Ammonium nitrate (purchased – only storage at site)	-	1200 MT at any time	Max. Annual qty handled 100,000 MTPA
7.	Mono Methyl amine (purchased – only storage at site)	-	48 MT at any time	Max. Annual qty handled 15000 MTPA
8.	LPG /CNG (purchased – only storage at site)	-	48 MT at any time	Max. Annual qty handled 15000 MTPA

⁽¹⁾MSIHC नियम 1989 आणि दुरुस्ती 2000 वेळापत्रक II आणि III पहा

⁽²⁾कंपाऊड उत्पादनांच्या स्वरूपात किंवा स्वरूपात-हेटेरो-मिश्रित स्थीर फॉर्म्युलेशन्स (स्फोटक प्रमाणानुसार भौतिक मिश्रण)

DIPP परवाना (GOI) Annexure XVI म्हणून संलग्न आहे.

Sr.no.	Proposed product not required EC	Maximum Quantity	DIPP license
1.	SME Bulk	20,000 MTPA	20,000 MTPA
2.	Slurry/ Emulsion	45000 MTPA	45000 MTPA
3.	Detonators	150 million Nos.	150 million Nos.
a	Shock tube	50 million meters	
b	Delay Elements	50 million Nos.	
4.	Detonating Fuse	50 Million Meters	50 Million Meters
5.	Cast Booster	200MTPA	200 MTPA
6.	Expanded Perlite	10 MT/day	NA

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

टेबल 2

उत्पादनांची विद्यमान आणि प्रस्तावित साठवण तपशील

Existing and proposed storage details of products			
Storage explosive Products	Existing capacity	Proposed Expansion	Total Capacity after Expansion
Slurry & Emulsion	195 MT at any time	220 MT at any time	415 MT at any time
PETN/DF/ Cast Booster	60 MT at any time	140 MT at any time	200 MT at any time
HSD	20 KL at any time	--	20 KL at any time
Ammonium Nitrate	600 MT at any time	600 MT at any time	1200 MT at any time
TNT	7 MT at anytime	53 MT at any Time	60 MT at any time
SME	-	40 MT at any time	40 MT at any time
Mono Methyl amine	-	48 MT at any time	Max. Annual qty handled 15000 MTPA
LPG /CNG	-	48 MT at any time	Max. Annual qty handled 15000 MTPA
Styphnic acid	-	2 MT at any time	Max. annual qty handled 10 MTPA

* MSIHC नियम 1 9 8 9 मधील अनुसूची II आणि III 2000 मध्ये सुधारणा

Sr.no.	Existing products	Maximum Quantity	DIPP license
1.	Slurry/ Emulsion	20000 MTPA	20000 MTPA
2.	PETN	350 MTPA	600 MTPA
3.	Detonating Fuse	25 Million Meters	50 Million Meters
4.	Cast Booster	200 MTPA	200 MTPA
5.	Detonators	150 Million Nos.	150 Million Nos.
6.	Expanded Perlite	10 MT/day	NA

1.1.3 प्रकल्पाचे स्थान

प्रस्थावित प्रकल्प सध्याच्या प्रकल्पातर्गत, गांव गरमसुर, पोस्ट दुधाला, सर्वे क्र. 146,147,148/1, 149/1, 149/2, 151/1, 151/2, 152/2/2, 153, 154/1, 154/2, 155, 156/ 157, 158/1, 164, 165, 158/2, तहसील - काटोल, नागपूर-441103, महाराष्ट्र (जमीन दस्तऐवज संलग्नक II आणि स्थानिक संस्था एनओसी संलग्नक III) मध्ये स्थित आहे. प्रकल्प स्थळ अक्षांश: 21⁰ 09'16.40" उत्तर, आणि रेखांश: 78⁰ 44'18.27 पुर्व येथे आहे टोपोशीट क्रमांक 55k_12, 55k_16 मध्ये आहे ते 1.1 ते 1.3 मध्ये दर्शविले आहे.

1.2 समर्थन आणि प्रकल्पाची गरज

मेसर्स KEL ने आपली मागील कामगिरी आणि स्वदेशी क्षमता यावर आधारित विविध प्रकारच्या स्फोटक द्रव्यांच्या निर्मितीसाठी सुविधा उपलब्ध केल्या आहेत.

हा प्रकल्प महाराष्ट्र सरकारद्वारे ग्रुप डी + म्हणून वर्गीकृत औद्योगिकदृष्ट्या मागासलेल्या जिल्ह्यामध्ये स्थित आहे आणि या क्षेत्रातील सर्वात मोठ्या उद्योजकापैकी आहे जो लोकांना प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष रोजगार प्रदान करते आहे.

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

1.2.1 नियामक आराखडा

प्रकल्प सूचित औद्योगिक क्षेत्रामध्ये स्थित नाही म्हणून श्रेणी-ए प्रोजेक्ट म्हणून वर्गीकृत केले गेले आहे. प्रस्तावित विस्तार 113.72 एकर (46.04 हेक्टर) (सध्या अतिरिक्त जमीन अधिग्रहण नाही) च्या विद्यमान भूभागामध्ये असेल. प्रकल्प पर्यावरणीय प्रभाव आंकलन अधिसूचना 2006 च्या अनुसूची 5 (एफ) आणि अनुसूची 6 (बी) अंतर्गत येत आहे आणि MoEF&CC (EAC इंडस्ट्री -2), भारतीय सरकारकडून पर्यावरण स्वीकृती मिळविणे आवश्यक आहे. म्हणून केईएलने पर्यावरण मंजूरीची प्रक्रिया सुरु केली आहे. प्रकल्प स्थिती खालीलप्रमाणे आहे:

Description of Process	Date
ToR Application submitted at MoEF&CC	26 th October 2018
Additional information submitted to MOEF&CC	5 th November 2018
Standard TOR issued by EAC,MOEF & CC New Delhi	3 December 2018

विद्यमान आणि नवीन विस्फोटक उत्पादनांच्या विस्तारासाठी पर्यावरणीय प्रभाव आंकलन अहवाल EAC, MOEF & CC, नवी दिल्ली यांनी मंजूर केलेल्या ToR च्या आधारावर तयार केला आहे आणि तो पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी सादर केला जाईल.

1.2.2 प्रकल्पाची किंमत

मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड ,गरमसुर, नागपूर एकूण प्रकल्प खर्च विस्तारानंतर (विद्यमान + प्रस्तावित) रु. 63.17 कोटी (विद्यमान रु. 13.57 कोटी + प्रस्तावित 50.6 कोटी).

2.0 प्रकल्प वर्णन

2.1 प्रस्तावित उत्पादनाच्या प्रक्रियेचे वर्णन

ईआयए अहवालातील प्रकरण 2 मध्ये दिल्यानुसार कंपनीमध्ये स्फोटक द्रव्यांचे उत्पादन कसे करावे याबद्दलची निर्मिती प्रक्रिया देण्यात आली आहे.

2.2 स्रोतांबद्दल तपशील

2.2.1 कच्चा माल

स्रोत: सर्व कच्चा माल स्वदेशी स्रोतांकडून उपलब्ध आहे. महाराष्ट्र, गुजरात, तामिलनाडू, हरियाणा, राजस्थान, ओडिशा इत्यादि राज्यांमधून रस्ते वाहतूकी द्वारे प्रस्तावित कच्चा माल प्राप्त होईल.

2.2.2 जमीनची आवश्यकता

मेसर्स KEL ची 113.72 एकर (46.04 हेक्टर) जमीन आणि KEL एक्सप्लोझिव्ह इंडस्ट्रियल युनिट (जमीन दस्तऐवज संलग्नक II) मधील 10 किमी त्रिज्याचा औद्योगिक क्षेत्र समाविष्ट आहे.

2.2.3 वीज आवश्यक आणि पुरवठा

उद्योगाने 500 KVA साठी मंजूरी मागणी मिळविली आहे. प्रस्तावित अतिरिक्त उर्जा आवश्यकता: 500 KVA. विस्तारानंतर एकूण ऊर्जा आवश्यकता: 1000 KVA.

Sr. no.	Existing	Proposed addition	Total after expansion
1.	500	500	1000

(स्रोत - समर्पित ग्रिड पुरवठा - एमएसईडीसीएलने जारी केलेले मंजूर पत्र - संलग्नक एक्स)

DG sets with capacity(KVA)		
Existing	Proposed addition	Total after expansion
1x200 + 1x500	1x500	1200

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

सामान्य ऑपरेटिंग स्थितीमध्ये डीजी सेट केवळ स्टॅंडबाय मोडवर असतील.

इंधन

HSD/LPG/CNG पुरेसे उपलब्ध आहे. स्टीम जनरेशन बॉयलर्सची प्रक्रिया कृषी आधारित ब्रिकेट्सवर आधारित आहे, जी जवळपासच्या भागातून मिळविली जाते.

2.2.4 पाणी उपलब्धता आणि सांडपाण्याची निर्मिती

विद्यमान स्फोटक औद्योगिक युनिटसाठी दररोज 16.5 KLD पाणी आवश्यक आहे जे CGWA कडून 16.5 KLD भूजल उपसा करण्यासाठी (संलग्नक IX) ना हरकत प्रमाणपत्र मिळवण्यात आले आहे. दोन बोरवेल द्वारे पाणी उपसले जात आहे प्रस्तावित विस्तारानंतर सुमारे 63.5 KLD पाण्याची आवश्यकता आहे.

सांड पाणी निर्मिती

ETP (सध्याच्या ETP ची क्षमता = 60 KLD विस्तारानंतर ETP ची एकूण क्षमता 60 KLD च्या प्रक्रियेत 23 KLD पुनर्प्रक्रिया केले जाईल आणि 10 KLD प्रक्रिया केलेल्या सीवेज पाण्याचा वापर कारखान्यातील ग्रीन बेल्टच्या विकासासाठी केला जाईल.

घरगुती सांड पाण्याचा निपटारा करण्यासाठी KEL ने सेप्टिक टाकीची स्थापना केली आहे ज्यात 7m³/day क्षमता आहे. सोक पिट मधून निघालेल्या पाण्याचा वापर प्लांट परिसरा अंतर्गत बागकाम आणि सिंचनसाठी वापर केला जाईल. प्रस्तावित विस्तारानंतर संपूर्ण घरगुती सांड पाणी एकाच ठिकाणी गोळा केले जाईल आणि कारखान्याच्या परिसरात सांड पाण्याची प्रक्रिया करण्यासाठी STP यंत्रणा तयार केली जाईल. प्रस्तावित STP क्षमता 15 m³/day असेल.

शून्य द्रव निकष (ZLD) प्रणालीची व्यवस्था करण्यात आली आहे.

2.2.5 मनुष्यबळाची आवश्यकता

M/s KEL मध्ये सध्या 164 लोकांना रोजगार देत आहे आणि प्रस्तावित विस्तारानंतर अतिरिक्त 90 लोकांना थेट रोजगार देण्याची योजना आहे. नियोजित विस्तारीकरणानंतर एकूण रोजगार संख्या 254 असेल. प्रस्तावित प्रकल्प नागपूर जिल्ह्यात असून तेथे प्रशिक्षित मनुष्यबळाची उपलब्धता असल्याने स्थानिक लोकांना रोजगार देण्यात येईल.

3.0 पर्यावरणाचे वर्णन

पर्यावरण आघात मूल्यांकन अहवालाचा एक भाग म्हणून दुय्यम माहिती सह पर्यावरणीय आधारभूत निरीक्षण केले गेले. बेसलाइन देखरेख (ऑक्टोबर 2018 ते डिसेंबर 2018) केली गेली. अहवालाचा हा प्रकरण प्रकल्पाच्या ठिकाणापासून 10 किलोमीटरच्या रेडियल अंतरावरील पर्यावरणीय आधारभूत स्थितीच्या अवलोकनाबद्दल माहिती देण्यात आलेली आहे.

3.1 वायू पर्यावरण

3.1.1 हवामानशास्त्र

संकेत स्थळावर उपलब्ध असलेली सारांश माहिती (Oct 2018 ते Dec. 2018).

महिना	तापमान (°C)		सापेक्ष आर्द्रता (%)		पाऊस मासिक एकूण (मिमी)
	किमान	कमाल	किमान	कमाल	
ऑक्टोबर 2018	21	35	27	81	0

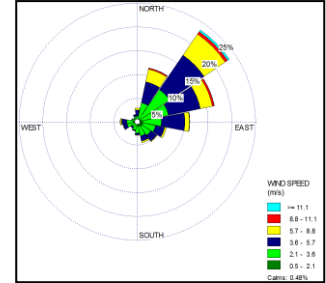

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

नोव्हेंबर 2018	18	33	22	76	0
डिसेंबर 2018	13	30	18	85	16.7
श्रेणी	13-35		18-81		एकूण=16.7

प्रबळ वारा दिशा	मान्सून हंगामानंतर
प्रथम प्रबळ वारा दिशा	NE (23.43 %)
दुसरी प्रबळ वारा दिशा	ENE (16.63 %)
शांतता स्थिती (%)	0.48
सरासरी वार्याचा वेग (एम / एस)	3.88

Wind-Roses (Postmonsoon-2018)

3.1.2 बेसलाइन डेटा

10 किमी अभ्यास क्षेत्रामध्ये सभोवतालच्या वायु गुणवत्तेची स्थिती पावसाळी हंगामा 2018 नंतर 8 ठिकाणी निरीक्षणे करण्यात आली होती - प्रकल्प स्थान, धंकुडा, गररामूर, सेकपूर, रिंगनाबोडी, बाजारगांव, पांजरा, म्हसाळा अभ्यास कालावधी, संवेदनशील रिसेप्टर्स आणि मानवी वसतिगृहात प्रचलित असलेल्या निरीक्षण ठिकाणे मुख्य वायु दिशानिर्देश संवेदनशील प्रजाती आणि मानवी वस्त्या लक्षात घेऊन ठरवण्यात आली. PM₁₀, PM_{2.5}, सल्फर डायऑक्साइड (SO₂) नायट्रोजन डायऑक्साइड (NO₂), कार्बन मोनोऑक्साइड (CO), व्हॉलॅटाइल ऑर्गेनिक कंपाऊंड्स (VOC), आणि अमोनिया (NH₃), ओझोन (O₃) चे स्तर निरीक्षण MOEF&CC/CPCB मार्गदर्शकानुसार केले गेले त्याशिवाय पॅरामीटर्सची निवड उत्सर्जित होण्याची प्रक्रिया आणि एअर मेट्रिक्सवरील त्याचा परिणाम यावर आधारित आहे.

वातावरणीय वायु गुणवत्ता नियंत्रण परीणामांचे तपशील सारांश आणि सारणी 3 मध्ये दिले आहेत.

टेबल 3

अत्याधुनिक वायू गुणवत्ता देखरेख परिणाम सारांश

Sr. No.	Location		PM10	PM2.5	SO ₂	NO ₂	CO	Ozone	NH ₃
			µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	mg/m ³	µg/m ³	µg/m ³
1.	Project Site	Min	51.2	15.4	10.1	12.3	0.191	5.7	6.4
		Max	74.4	26.6	17.6	24.2	0.224	13.4	9.0
		Avg	65.5	22.2	14.5	20.4	0.210	10.5	7.7
		98 th	74.3	26.4	17.6	23.6	0.224	13.4	9.0
2.	Dhankuda	Min	47.8	15.9	5.1	10.2	0.215	5.8	5.4
		Max	71.4	23.8	12.4	18.0	0.325	10.0	8.0
		Avg	59.1	19.7	9.0	14.4	0.297	7.9	6.7
		98 th	69.7	23.2	12.2	17.9	0.322	10.0	8.0
3.	Garamsur	Min	53.3	17.8	6.6	12.6	0.289	6.4	6.0
		Max	71.9	23.6	20.3	28.1	0.385	17.4	11.0
		Avg	64.9	21.6	16.0	21.5	0.354	12.0	9.4
		98 th	71.3	23.6	20.0	26.7	0.385	17.1	11.0
4.	Sekapur	Min	51.1	17.0	9.6	16.0	0.201	6.5	7.0
		Max	73.5	24.5	14.9	21.5	0.238	10.4	9.3
		Avg	59.8	19.9	12.2	19.1	0.221	7.8	8.1
		98 th	72.9	24.3	14.9	21.4	0.237	9.8	9.2
5.	Ringnabodi	Min	52.9	17.6	8.2	12.5	0.122	7.2	6.6
		Max	69.1	23.0	16.0	19.5	0.239	13.1	9.1
		Avg	60.7	20.1	12.3	15.2	0.209	10.3	8.0

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

Sr. No.	Location		PM10	PM2.5	SO ₂	NO ₂	CO	Ozone	NH ₃
			µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	mg/m ³	µg/m ³	µg/m ³
6.	Bazargaon	98 th	68.6	23.0	15.8	19.4	0.238	13.0	9.1
		Min	50.9	17.0	9.9	11.5	0.125	7.9	8.2
		Max	73.2	24.4	16.7	19.0	0.244	12.3	11.2
		Avg	61.3	20.3	13.4	15.1	0.146	10.1	9.4
7.	Panjra	98 th	71.6	23.9	16.2	18.7	0.204	12.1	10.7
		Min	50.1	17.1	8.1	9.3	0.101	6.6	7.8
		Max	75.1	25.0	16.0	16.0	0.136	12.1	10.7
		Avg	61.3	20.4	10.7	11.5	0.118	9.4	8.9
8.	Mahsala	98 th	75.0	25.0	15.7	15.4	0.135	11.8	10.4
		Min	54.9	18.3	7.5	15.1	0.111	5.2	6.2
		Max	72.3	24.1	15.2	22.2	0.171	9.3	8.8
		Avg	63.6	21.2	12.2	18.6	0.145	7.6	7.5
CPCB Standards			100 (24hr)	60 (24hr)	80 (24hr)	80 (24hr)	2 (8hr)	100 (8hr)	400 (24hr)

टेबल 4

हेवी मेटल्स आणि VOCs याचे सभोवतालच्या हवेतील परिमाण

Location	Pb (µg/m ³)	As (ng/m ³)	Ni (ng/m ³)	Benzene (µg/m ³)	BaP (ng/m ³)	Total VOCs (µg/m ³)
Project site	0.27	BDL	BDL	1.12	BDL	2.13
Dhankuda	0.19	BDL	BDL	BDL	BDL	BDL
Garamsur	0.16	BDL	BDL	0.52	BDL	0.93
Sekapur	0.17	BDL	BDL	BDL	BDL	BDL
Ringnabodi	0.16	BDL	BDL	BDL	BDL	BDL
Bazargaon	0.21	BDL	BDL	0.96	BDL	1.79
Panjra	0.21	BDL	BDL	BDL	BDL	BDL
Mhasala	0.16	BDL	BDL	BDL	BDL	BDL
Ambient Air Quality CPCB Standard	01 (24 hrs)	06 (Annual)	20 (Annual)	5 (Annual)	1 (Annual)	--

BDL : शोधण्यायोग्य मर्यादेच्या खाली

उपरोक्त परिणामांवरून असे लक्षात येते की सर्व देखरेख स्थानांवर सभोवतालची हवा गुणवत्ता सीपीसीबी द्वारा निर्दिष्ट परवानगी मर्यादेत होती.

3.2 ध्वनी पर्यावरण

ज्या 8 स्थानकावर वायु गुणवत्ता निरीक्षण केले गेले त्याच स्थानकावर सभोवतालच्या आवाजाचे सुद्धा निरीक्षण करण्यात आले. तक्ता 5 मध्ये सारांश परिणाम दिले आहेत.

तक्ता 5

सभोवतालच्या आवाज पातळीच्या निरीक्षण परिणामांचे सारांश

Monitoring Duration		17.12.2018-20.12.2018	December-2018	
Sr. No.	Location	Date of Sampling	Leq _{day}	Leq _{night}
1.	Project Site	17.12.2018	63.7	56.2
2.	Dhankuda	17.12.2018	52.9	41.6
3.	Garamsur	18.12.2018	48.3	37.1
4.	Sekapur	18.12.2018	53.9	42.7
5.	Ringnaboli	18.12.2018	47.3	38.1
6.	Bazargaon	19.12.2018	62.7	54.9
7.	Panjra	19.12.2018	48.3	38.2
8.	Mhasala	19.12.2018	51.7	42.8
Range				
CPCB Standards- dB(A)				

व्यावसायिक क्षेत्र	65	55
औद्योगिक क्षेत्र	75	70
निवासी क्षेत्र	55	45
शांत क्षेत्र	50	40

स्रोत: अँनाकॉन लेबोरेटरीज प्रा. लिमिटेड, नागपूर द्वारा केल्या गेलेल्या फील्ड मॉनिटरिंग आणि विश्लेषनावरून

3.3 पाणी पर्यावरण

3.3.1 स्थानिक भूगर्भशास्त्र

10 किमी अभ्यास क्षेत्रामध्ये लिथोलॉजी मुख्यतः डेक्कन ट्रॅप बेसाल्ट आणि कामथी फॉर्मेशनचे सँडस्टोन (लोअर गॉडवाना समतुल्य वय) आहे. प्रोजेक्ट साइटवरील अभ्यास क्षेत्रामध्ये मुख्य दोष किंवा शियर क्षेत्र नाही.

3.3.2 लोकल हायड्रॉजिओलॉजी अँक्विफर सिस्टीम

या क्षेत्रामध्ये भूगर्भीय खडकांच्या अर्ध-मर्यादित अवस्थेत अर्ध-मर्यादित अवस्थेत आणि फ्रॅक्चरमध्ये अखंड-मर्यादित परिस्थितित अर्ध-मर्यादित परिस्थिती आणि खडबडीत खडकांच्या मिश्रित भागांसारख्या जमिनीत पाणी येते.

अभ्यासाच्या क्षेत्रातील उथळ जलाशयांमध्ये सरासरी 5-15 मीटर खोलीत येते. अभ्यास क्षेत्रातील पूर्व-मान्सूनचे पाणी पातळी 10 ते 12 mbgl. आणि पोस्ट-मानसून पाणी असते 3 ते 7 mbgl. पर्यंतचे स्तर.

3.3.3 भौगोलिक आकृतिबंध

अभ्यास क्षेत्र बहुतेक पायडिमेंट झोन दर्शविते. पॅडिमेंट झोन तुलनेने हळूवारपणे खाली उतरणारी पृष्ठभाग आहे एक पायथ्याशी येते की मुलभूत तत्त्वे डोंगरावर किंवा साधा कोणत्याही संबद्ध डोंगरावर म्हणून. द पायडिमेंटच्या ढगाचा कोन सामान्यतः 0.5 डिग्री ते 7 डिग्री वर असतो.

3.3.4 पृष्ठभाग आणि भूजल गुणवत्ता

वेगवेगळ्या 14 ठिकाणांमधून पाण्याचे नमुने गोळा केले गेले, त्यापैकी भूजलाचे आठ (8) आणि सहा (6) पृष्ठभागाच्या स्रोतांमधून.

पृष्ठभाग पाणी गुणवत्ता

विश्लेषण परिणाम सूचित करतात की pH 7.32-7.87 दरम्यान आहे. TDS 325 - 6 9 4 mg/l जे 2000 mg/l च्या परवानगी मर्यादेच्या आत आहे. पाण्याच्या जडत्वाचे प्रमाण 165.62 - 384.06 mg/l, CaCO₃ ची मर्यादा 600 mg/l. च्या परवानगी मर्यादेत आहे. क्लोराईड आणि सल्फेटची पातळी 13.6 9 - 42.85 mg/l आणि 9.31 - 38.18 mg/l च्या दरम्यान आढळली.

विसर्जित ऑक्सिजन (DO) म्हणजे पाण्यात विसर्जित झालेल्या ऑक्सिजनची मात्रा (O₂). 5.1 - 6.2 मिलीग्राम / लीटर एवढी आढळून आली, जी फार चांगल्या प्रमाणात आहे.

भूजल गुणवत्ता

स्थानानुसार पाणी गुणवत्ता मूल्यांकन

Sr. No.	Locations	WQI	Quality	Remark
1	Project Site	59.09	Good	पाणी गुणवत्ता मूल्यांकन आधारित भौतिक-रासायनिक मापदंडांवर आणि सर्व नमुने भौतिक-रासायनिकदृष्ट्या चांगले आहेत.
2	Dhankuda	68.05	Good	
3	Garamsur	60.60	Good	
4	Sekapur	54.65	Good	

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

Sr. No.	Locations	WQI	Quality	Remark
5	Ringnabodi	60.04	Good	
6	Panjra	59.75	Good	
7	Bazargaon	61.21	Good	
8	Salai	57.42	Good	

टिप्पण्या

जीवसृष्टीतील कोलिफॉर्म जंतु पाण्यामध्ये फिकल दूषित असल्याचे आढळून आले. सूक्ष्म जंतूंचा विचार करता सर्व पृष्ठभागाचे नमुने दूषित झाले आहेत आणि त्यावर क्लोरिनेशन किंवा कीटाणुनाशक उपचार करणे आवश्यक असून त्यानंतरच दैनंदिन वापरासाठी पाण्याचा वापर करू शकतो भूगर्भातील नमुने जीवाणूजन्यदृष्ट्या दूषित नाही आणि घरगुती वापरासाठी योग्य आहेत.

3.4 जमीन पर्यावरण

3.4.1 प्रकल्पाच्या परिघापासून 10 किमी रेडियल अभ्यास क्षेत्राचा जमिनीचा वापर आणि जमिनीच्या पृष्ठभागाचा नकाशा रिसोर्स सैट -2 (आयआरएस-पी 6), सेन्सर-LISS-4 ज्याची 5.6 मी स्पेशीअल रिझोल्यूशन क्षमता आहे व हि प्रतिमा 29 एप्रिल 2018 रोजीची आहे आणि आयआरएस-पी 5-कार्टोसॅट -1 डेटा 2.5 मी स्पेशियल रिझोल्यूशन क्षमतेची उपग्रह प्रतिमा जानेवारी 2016 पास करण्याची मधील तारीख आहे. विद्यमान जमिन वापर पध्दतीवर आधारभूत माहिती मजबूत करण्यासाठी खालील माहिती समाविष्ट करणे आवश्यक होते. प्रस्तावित प्रकल्प साइट तसेच प्रकल्प साइटच्या परिघापासून 10 किमी त्रिज्या म्हणजेच अक्षांश 21 ° 09'31.63 उत्तर- 21 ° 35'02.22 " उत्तर आणि रेखांश 78 ° 38'30.0 9" पूर्व - 78 ° 50'07.11 पूर्व आणि उंची 410-470 मीटर वापरण्यात आला.

तक्ता 6

LU/LC आणि त्याचे कव्हेरेज 10 किमी रेडियसमध्ये

Sl. No.	Level-I	Level-II	Area Sq. Km	Percentage
1	बांधकाम असलेली जमीन	मानवी वस्त्या/वसाहती	58.87	18.75
		औद्योगिक वसाहती	22.1	7.04
		रस्ते	7.63	2.43
		रेल्वे	1.53	0.49
		वीट भट्टी	1.87	0.60
2	नापीक जमीन	नापीक जमीन	0.98	0.31
3	शेतजमीन	शेत जमीन	180.71	57.55
5	स्क्रब्स / पडीत जमीन	उजाड जमीन	29.21	9.30
6	पाण्याचे स्रोत	नदी	4.92	1.57
		पाण्याचे स्रोत	2.31	0.74
		ओढे/नाले	1.98	0.63
7	इतर	खनन पट्टे / दगड खाणी	1.89	0.60
	एकूण		314	100

3.4.2 मातीची वैशिष्ट्ये

अभ्यास क्षेत्राच्या वेगवेगळ्या ठिकाणी आठ मातीचे नमुने गोळा केले गेले. 2018 च्या हिवाळी हंगामात अभ्यास कालावधीत निरीक्षण केले गेले आणि महत्त्वपूर्ण निकषांचे विश्लेषण करण्यात आले. त्यानुसार लक्षणीय विश्लेषण केले मापदंड खालील परिणाम दर्शवितात:

अभ्यास क्षेत्रातील माती वैशिष्ट्ये

अभ्यास क्षेत्रातील मातीची घनतेची घनता 1.42 - 1.64 g/cc दरम्यान दर्शविली जाते जे सूचित करते वनस्पती वाढीसाठी अनुकूल आहे. पाणी धारण क्षमता 18.0 - 35.05% दरम्यान आहे. जमिनीत पाणी झिरपण्याची दर 17.21 - 27.23 mm/hr प्रती तासांच्या श्रेणीत आहे. अभ्यास क्षेत्रातील माती pH परिमाण मध्ये 6.74 - 8.91 श्रेणी असल्याचे आढळले आहे. विद्युत चालकता 30.4 - 70.3 ($\mu\text{S}/\text{cm}$) च्या श्रेणीत आहे. कॅल्शियम आणि मॅग्नेशियम ज्यांचे एकाग्रता प्रमाण 334.06 - 533.12 mg/Kg आणि अनुक्रमे 40.11 - 320.12 mg/Kg. क्लोराईड 192.8 - 320.17 mg/Kg सेंद्रिय पदार्थ आणि नायट्रोजन 0.7 - 1.18% आणि 102.2 - 160.2 kg/ha. च्या श्रेणीत आढळले. एकूण सुपीक स्थिती मध्यम, कमी उत्पादकता आणि मध्यम शोषकता आहे.

3.5 जैविक पर्यावरण

22 नोव्हेंबर ते 24 नोव्हेंबर 2018 दरम्यान विद्यमान पर्यावरणीय वातावरणाचा आधारभूत अभ्यास करण्यात आला. एकूण अभ्यास क्षेत्र मध्यबिंदूपासून 10 किमी त्रिज्या वर पसरलेले क्षेत्र कोर झोन आणि बफर जोन मध्ये वर्गीकृत केले गेले. कोर झोन मध्ये प्लांट परिसर 46.04 हेक्टर म्हणून परिभाषित केले आहे, बफर जोनला प्रकल्प साइटच्या परिघापासून उर्वरित 10 किमी रेडियल अंतर मानले जाते. अभ्यास क्षेत्रातील विविध गावांमध्ये जैविक अभ्यास करण्यात आला. प्रकल्प स्थळ, गरामसुर, ढंकुडा, ढगा, बाजरगाव, गणेशपूर, मारगसूर, वासबोडी, चिखली आणि विविध राखीव वन, विशेषतः कोंढली राखीव वन, ढगा वन आणि इतर संरक्षित वन 10 किमीच्या आत अभ्यास क्षेत्रात येतात.

अभ्यास क्षेत्रातील पुष्प जैवविविधता

अ. झाडे: अभ्यास क्षेत्रामध्ये एकूण 68 प्रजाती आढळल्या

बी. श्रब (लहान झाडे): एकूण 29 प्रजाती अभ्यासाच्या क्षेत्रापासून मोजण्यात आल्या आहेत.

सी. औषधी वनस्पती: अभ्यास क्षेत्रात 21 प्रजाती आढळल्या.

डी. बांबू आणि गवत: अभ्यास क्षेत्रामधून 13 प्रजातींची यादी तयार केली गेली

इ. वेल आणि लता: अभ्यासाच्या क्षेत्रामध्ये एकूण 13 वेली / पर्वलता समावेश करण्यात आला.

एफ. एपिफाइट व परजीवी: या क्षेत्रातील प्रत्येक 1 प्रजाती नोंदवण्यात आली.

अभ्यास क्षेत्रातील प्राणी

10 किमी त्रिज्या अभ्यास क्षेत्रामध्ये सस्तन प्राणी सरीसृप, एव्हस प्रजातीचे आवास असल्याचे आढळले. आधी सांगितल्यानुसार अभ्यास क्षेत्राचा काही भाग वनांनी व्यापलेला आहे. मोठे जंगली प्राणी डुक्कर, नीलगाय, सांभार, हरिण, कोल्हा, माकड इ. प्राणी अभ्यास परिसरातील राखीव वनक्षेत्रात आढळले.

अभ्यासाच्या संपूर्ण क्षेत्रामध्ये निरीक्षण करण्यात आले व त्यावरून बहुतेक पक्षी जंगल क्षेत्र आणि बाजारगांव ग्राम तालावाच्या जवळ आढळतात. अभ्यासाच्या क्षेत्रामध्ये सरीसृप आणि उभयचर देखील आढळून आले. बजरगांव तलावात आणि जाम व बोर नदी क्षेत्रामध्ये गोड्या पाण्यातील मासे देखील आढळतात. तपशील अनुच्छेद VIII मध्ये अहवाल दिलेला आहे.

3.6 सामाजिक-आर्थिक पर्यावरण

प्रकल्पाच्या ठिकाणापासून 10 किमी त्रिज्यामध्ये उपलब्ध असलेल्या पायाभूत सुविधा जाणून घेण्यासाठी सामाजिक-आर्थिक सर्वेक्षण केले गेले. उपलब्ध असलेल्या सुविधा आणि लोकांची मते जाणून घेण्यात लोकसमुदाय प्रश्नांद्वारे आणि लोकांशी संवाद साधून घेण्यात आली. प्रकल्पाच्या सामाजिक पैलूंवर होणाऱ्या परिणामाचे निरीक्षण करण्यासाठी असे केले जाते जेणेकरून लोकांच्या फायद्यासाठी (आर्थिकदृष्ट्या आणि जीवनाच्या गुणवत्तेची गुणवत्ता) आणि प्रकल्पासाठी योग्य कारवाई / उपाय केले जाऊ शकतील. प्रस्तावित प्रकल्प विस्तार अतिरिक्त रोजगार निर्मिती करेल. पॉलिसीनुसार रोजगाराच्या वेळी योग्य स्थानिकांना प्राधान्य दिले जाईल. अतिरिक्त भांडवली गुंतवणूक राज्य / राष्ट्रीय पातळीवरील खर्चामध्ये योगदान देईल. अशाप्रकारे हा प्रकल्प मोठ्या प्रमाणावर समाजासाठी फायदेशीर ठरेल आणि अतिरिक्त महसूल प्रादेशिक विकास / राज्य समृद्ध करण्यात मदत करेल आणि महत्त्वपूर्ण विदेशी मुद्रा मूल्यवर्धन करेल.

4.0 अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम व ते कमी करण्यासाठी उपाययोजना

4.1 संचालन टप्प्यात परिणाम

4.1.1 जमीन पर्यावरण

योग्यकाळजी घेतले नाही तर काही प्रमाणात जमीन प्रदूषण होऊ शकते, प्रकल्प क्षेत्राच्या समीप असलेल्या जमिनीवर आढळून येईल. प्रकल्प क्रियामुळे जमीन प्रदूषण खालीलप्रमाणे होऊ शकते:

- हवेतील धूलिकण जमिनीवर बसल्यामुळे किंवा दूषित पाणी जमिनीवर सोडल्यामुळे मातीच्या भौतिक गुणधर्मात बदल दिसून येतील
- प्रकल्प क्षेत्रामधील विविध कामामुळे प्रदूषित वायु उत्सर्जन आणि प्रदूषित पाण्याने मातीच्या रासायनिक गुणधर्मांमध्ये बदल घडू शकतो

कार्यक्षम प्रदूषण नियंत्रण प्रणाली, योग्य स्टॅक उंची आणि वृक्षारोपण प्रक्रियेतील मातीचा वापर यासारख्या योग्य उपाययोजनांमुळे प्रकल्प परिसराच्या जमिनीवर लक्षणीय परिणाम होत नाही. प्रकल्पाच्या कार्यक्षेत्राच्या पलिकडे असलेल्या अभ्यास क्षेत्राच्या जमिनीवर कोणताही प्रभाव पडणार नाही.

4.1.2 वायु पर्यावरण

• हवा फैलाव मॉडेल तपशील

बॉयलर, डीजी सेट इ. शी जोडलेल्या स्टॅकसाठी वायू प्रदूषणांचे मूल्यांकन केले गेले. आयएससीएसटी-3 (इंडस्ट्रियल सोर्स कॉम्प्लेक्स - अल्पावधि -3) लेक एनवायरनमेंटमधून तास-दर-तास स्थिर स्थिती आहे गाऊशियन प्लम मॉडेल हे मॉडेल व्यापक प्रमाणावरील संभाव्य मूल्यांकन साधन म्हणून ओळखले जाते वायु पर्यावरण आयएससीएसटी - 3 मॉडेल एलिव्हेटेड + सपाट भूभागाच्या विचारात घेण्यात आले होते, सध्याच्या अभ्यासामध्ये हळूहळू पळवाट उंचावणे आणि उत्साहवर्धक प्रसरण पर्याय.

• स्टॅक तपशील

स्टॅकचे तपशील जसे की उंची, व्यास, तापमान, वेग, व्ह्यूमेट्रिक प्रवाह आणि उत्सर्जन दर तक्ता 4.1 मध्ये सादर केले आहे. एकूण 5 स्टॅक विचारात घेतल्या जातात ज्या संबंधित उपकरणांशी जोडल्या जातात ज्याद्वारे उत्सर्जन शक्य आहे.

• परिणामकारक लक्ष केंद्रित

कणखर पदार्थ, SO₂ आणि NO₂ कारणांसाठी अधिकतम वाढीव ग्राउंड लेव्हल सांद्रता (GLC) विद्यमान आणि प्रस्तावित विस्तारासाठी विकासात्मक उपक्रम राबविण्यात आले. 24 तास अंदाज विद्यमान सुविधांसाठी जास्तीत

जास्त सांद्रता (बॉयलर -1 TPH आणि डीजी सेट 200 KVA, 500 KVA,) कणखर पदार्थ, SO₂ आणि NO₂ अनुक्रमे 1.35µg / m³, 0.034µg / m³ आणि 8.5µg / m³ आढळले. च्या साठी प्रस्तावित परिदृश्य (बॉयलर -3 TPH आणि डीजी सेट 500 KVA) कणिक पदार्थ, SO₂ आणि NO₂ साठी आढळतात. 1.7 µg / m³, 0.95µg / m³, 5.6µg / m³ क्रमशः असू. नंतर विस्तार परिस्थिती एकाग्रता पातळी (बॉयलर -3 TPH + 1TPH आणि डीजी सेट 200 केव्हीए, 2x500KVA) कणांचे पदार्थ, SO₂ आणि NO₂ चे निरीक्षण केले जाते 3.2µg / m³, 1.0 µg / m³, 14.5 µg / m³ क्रमशः. अल्पकालीन मॉडेलिंग परिणाम तक्ता 4.2 मध्ये सादर केले आहे. प्रस्तावित आणि विद्यमान जीएलसीचे प्रतिनिधित्व करणार्या कणांच्या बाबतीत, SO₂ आणि NO₂ ची लोकसंख्या विद्यमान + प्रस्तावित परिदृश्ये क्रमशः आकृती 4.2 ते 4.10 मध्ये दर्शविल्या आहेत. परिणामी एकाग्रता स्तर (परिवेशी + प्रस्तावित वाढीव) एकाग्रता प्रोजेक्टच्या ऑपरेशनमध्ये कणप्रमाण्य पदार्थ, SO₂ आणि NO₂ ची शक्यता येऊ शकते अनुक्रमे दक्षिणपश्चिम आणि पश्चिमदक्षिणपश्चिम दिशानिर्देशांपैकी प्रत्येकी 1.4 किमी अंतरावर आहे एकाग्रता पातळी 77.6 µg / m³, 21.3 µg / m³ आणि 42.6 µg / m³ क्रमशः आणि तपशील सारणी 4.3 मध्ये दिलेला आहे, जे CPCB ने ठरवलेल्या NAAQS च्या पातळीमध्ये चांगले आहे. म्हणून ते अनुमानित आहे. म्हणूनच असे अनुमान आहे की एकत्रित एकाग्रता स्तरावर विचार केल्याने प्रस्तावित प्रकल्पामुळे प्रदूषण भार कमी होईल.

• प्रस्तावित रहदारी घनतेमुळे प्रभाव अभ्यास

अतिरिक्त वाहतूक सामावून घेण्यास विद्यमान रस्ते सक्षम आहेत. प्रस्तावित नवीन उत्पादनांसाठी आवश्यक एकूण कच्चा माल 75850 टन प्रती वर्ष असेल आणि रहदारी घनता दररोज 12 फेऱ्या जास्तीत जास्त असतील. त्यामुळे, रहदारी भार वाढणे फारच कमी असेल. यामुळे आजूबाजूच्या परिसरावर याचा परिणाम जाणवणार नाही. संवेदी गाव प्रोजेक्ट साइटपेक्षा फार दूर आहे म्हणून वाहनांच्या रहदारीमुळे कोणतेही प्रतिकूल परिणाम होणार नाहीत.

• वाहक उत्सर्जन

राष्ट्रीय महामार्ग (NH -6) प्रकल्प स्थानाच्या 10 किमी त्रिज्यामधून जात आहे आणि ते आकृती 4.5 मध्ये दर्शविले आहे. राष्ट्रीय महामार्ग प्रचंड रहदारीचा आहे. असे दिसून आले की NH -6 वर जवळपास 925 वाहने चालत होती.

• गंधमुळे होणारा परिणाम

गंधाने वायू प्रदूषण टाळण्यासाठी खालील उपाय योजले जातील:

- विद्यमान हरित पट्टे एकूण प्रोजेक्ट क्षेत्राच्या 51% भागावर आहे आणि हा धूळ प्रतिबंधक उपाय आहे.
- गंध नियंत्रण प्रणाली: सर्व कार्य बंद प्रणालीमध्ये चालविल्या जातात आणि वातावरणात बाहेर पडणार्या गंधची शक्यता टाळण्यासाठी सॉल्व्हेंट्स स्क्रबरशी जोडले जातील.

4.1.3 ध्वनी पर्यावरण

चालू असतांना किती ध्वनी निर्माण होईल याचा अंदाज घेण्यात आला आहे. संयंत्र सीमा (0.1 किमी त्रिज्या) आत जास्तीत जास्त अंदाजित आवाज पातळी क्रमशः दिवस आणि रात्रीची वेळ अनुक्रमे 51.0-61.0 dB (A) आहे. प्रकल्पाच्या 0.5 किमी त्रिज्या अंतरावर आवाजाची पातळी 50 dB (A) पेक्षा कमी आहे जे मानकानुसार चांगले आहे.

समुदायावरील प्रभाव

ध्वनिचा होणारा समाजावरील परिणाम अभ्यासण्यासाठी दिवस व रात्र दोन्हीचा विचार करण्यात येतो. जवळची मानवी वसाहत धंकुरा प्रकल्पाच्या ठिकाणापासून 800 मीटर दूर आहे आणि या गावात क्रमशः 51.7 dB (A) आणि 44.8 dB (A) हे ध्वनि पातळी असल्याचे दिसून आले.

4.1.4 जल पर्यावरण

पाणी पुरवठा आणि आवश्यकता स्रोत

अस्तित्वातील स्फोटक निर्मिती प्रकल्पासाठी दररोज 16.5 KLD पाणी आवश्यक आहे. KEL ने CGWA कडून भूजल निकालनासाठी 16.5 KLD साठी NOC मिळवला आहे. संयंत्र क्षेत्रामध्ये दोन विद्यमान बोरवेलमधून पाणी काढले जात आहे. प्रस्तावित विस्तारासाठी सुमारे 63.5 KLD पाणी आवश्यक आहे.

सांड पाणी निर्मिती

ETP चा वापर करून 23 KLD पाण्यावर प्रक्रिया केली जाईल व 10 KLD प्रक्रिया केलेल्या सीवेज पाण्याचा वापर हरित पट्टा विकासासाठी वापरला जाईल. शून्य द्रव निर्वाह चे पालन केले जाईल.

4.1.5 जैविक पर्यावरण

या प्रकल्पात वन जमीन चे समावेश नाही. प्रस्थावित विस्तार विद्यमान प्रकल्प परिसरात केला जाईल. या क्षेत्रात लांडोर (Pavo cristatus) जे शेड्यूल I प्रजाती आहे आणि IUCN च्या तुलनेत कमी चिंताजनक प्रजाती आहे. हे वगळता कोणत्याही प्रकार चे दुर्मिळ प्राणिजात नाही. संचालन टप्प्यामध्ये कोंडाली राखीव जंगलापर्यंत परिणाम अपेक्षित आहे ज्याची भरपायी कुंपण, हरित पट्टा 51% (58 एकर) 14% (15.9 एकर) मध्ये अतिरिक्त वृक्षारोपण लावून केले जाईल. त्यामुळे जवळपासच्या वातावरणातील दुष्परिणाम कमी होण्यास मदत होईल तसेच रात्रीच्या वेळी वाहतूक प्रतिबंधित राहिल. पर्यावरणात घन किंवा टाकाऊ पदार्थ टाकले जाणार नाही. वृक्षारोपणामध्ये माती ची झीज कमी करणारे आणि वायु प्रदूषण कमी करणाऱ्या वृक्षाचा समावेश असेल. अभ्यास क्षेत्रामध्ये इको सेंसिटिव रिसीव्हर, दुर्मिल / संकटग्रस्त प्रजाती आढळले नाही. वनस्पति आणि प्राणिमात्रावर परिणाम क्षुल्लक राहिल.

वनस्पती परिसर मध्ये हरित पट्टा

113.72 एकर क्षेत्रफळ एकूण क्षेत्रफळ आहे, ज्याच्या पैकी प्रस्थावित प्रकल्पासाठी 1.3 एकरांची निवड केली आहे. लागवड केलेली आणि हरित पट्ट्याने व्यापलेली जमीन 58 एकर आहे, जी एकूण 113.72 एकर क्षेत्राच्या 51% आहे.

सध्या कारखान्याच्या जागेवर योग्य वनस्पती प्रजातींसह हरित पट्टा विकसित करण्यात आला आहे. सध्या 18007 झाडे विद्यमान प्रकल्प परिसरा मध्ये लावली आहे. हरित पट्टा विकासाचे तपशील अध्याय 10 मध्ये आहेत.

4.1.6 सामाजिक-आर्थिक पर्यावरण

प्रकल्पामध्ये जलद आर्थिक वृद्धी आणि विकास दर्शवितो तसेच रस्ते, पाणी किंवा वीज पुरवठा, वैद्यकीय सेवा, रस्त्याची प्रकाश व्यवस्था, गटारे आणि अशा इतर सुविधा सुधारण्यात मदत करेल. हे मानवी विकास निर्देशांक सुधारण्यासाठी मदत करते.

मेसर्स केल्टेक एनर्जीज लिमिटेड ने स्थानिक स्वराज्य संस्थाना सहकार्य करून गावांची राहणीमान गुणवत्ता सुधारण्यासाठी सामाजिक कल्याण कार्यक्रम हाती घेतले आहे.

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

अशा प्रकारे प्रस्तावित प्रकल्प विस्तार तीन उद्दिष्टे साध्य करेल - स्थानिकांसाठी रोजगार निर्मिती, दीर्घकालीन भांडवल गुंतवणूकीची उपलब्धि. वाढीव महसूलामुळे क्षेत्रीय विकास होईल. म्हणूनच हा प्रकल्प प्रदेश तसेच राज्य आणि राष्ट्रांसाठी मोठ्या प्रमाणावर फायदेशीर ठरतो.

या तिन्ही उद्देशांचा संपूर्ण प्रभाव राज्याच्या सामाजिक स्थिती तसेच स्थानिक क्षेत्रातील सुधारणा / उन्नतीसाठी मदत करेल.

5.0 पर्यायी विश्लेषण (स्थळ आणि तंत्रज्ञान)

5.1 स्थळशी संबंधित पर्यायांचा विश्लेषण अभ्यास

M/s. KEL प्रस्तावित विस्तार प्रकल्प गांव गरमसुर, पोस्ट दुधाला, सर्वेक्षण क्रमांक 146,147,148/1, 149/1, 149/2, 151/1, 151/2, 152/2/2, 153, 154/1, 154/2, 155, 156/ 157, 158/1, 164, 165, 158/2, मधील विद्यमान संयंत्रतर्गत तहसील - काटोल, जिल्हा - नागपूर - 441103, महाराष्ट्र स्थित आहे.

खनन विस्फोटक व उपकरणे तयार करण्यासाठी जमीन क्षेत्र KEL ला उपलब्ध आहे. म्हणूनच, जागा परियोजना प्रस्तावकद्वारे आधीच निवडली आहे आणि कोणत्याही वैकल्पिक साइटची आवश्यकता नाही. प्रस्तावित विस्तारासाठी KEL कडे पुरेसा भूभाग आहे आणि म्हणूनच विद्यमान जमिनीच्या क्षेत्रामध्ये विस्तार प्रस्तावित आहे. अतिरिक्त जमिनीची आवश्यकता नाही.

विद्यमान जमिनीची उपलब्धता पुरेशी असल्याने आणि प्रस्तावित विस्तार सध्याच्या जमिनीतच मर्यादित असल्याने इतर पर्यायी जागाचा विचार करण्यात आलेला नाही.

विस्फोटक उत्पादनासाठी आवश्यक असणारे परवाने विस्फोटक कारखाना निरीक्षक आणि इतर नियामक संस्था यांच्या कडून KEL ला आधीपासूनच प्राप्त आहेत त्यामुळे इतर पर्यायी जागेचा विचार करण्यात आलेला नाही आणि म्हणूनच जमीन वापरण्याच्या नमुन्यात कोणतेही बदल केले जाणार नाही.

5.2 तंत्रज्ञानाशी संबंधित पर्यायांचे विश्लेषण

उत्पादनांची निर्मिती उत्पादनांची गरज आणि बाजाराची उपलब्धता यावर आधारित आहे. कच्चा माल अस्तित्वात असलेल्या रस्ते सुविधाद्वारे आणला जाईल. उपलब्ध तंत्रज्ञानानुसार उत्पादनाची निर्मिती केली जाईल.

जागतिक दर्जाच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी व्यवस्थापनाने सर्वोत्तम कार्यकारी पद्धती स्वीकारण्याचा निर्णय घेतला आहे. उत्पादनांची निर्यात होणार असल्याने, बाह्य लेखा परीक्षण (QA / QC) करण्यात येईल. उत्पादनांची निर्मिती हरित रसायनशास्त्र संकल्पनावर आधारित केली जाईल जेणेकरून निर्माण प्रक्रियेदरम्यान किमान उत्सर्जन आणि किमान सांड पाण्याची निर्मिती होईल.

म्हणूनच पर्यावरण अनुकूल सर्वोत्तम तंत्रज्ञानाची निवड केली जाईल.

6.0 पर्यावरणीय देखरेख कार्यक्रम

पर्यावरण निरीक्षण कार्यक्रम तक्ता 6.1 मध्ये सादर केला आहे. पर्यावरणीय देखरेख ठेवण्यासाठी लागणारी उपकरणे, प्रयोगशाळेची व्यवस्था आणि अर्थसंकल्प सारणी 7 मध्ये दिलेली आहे.

हा प्रकल्प अत्याधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित असेल जो संयान्त्रामधून प्रदूषण कमीत कमी करण्यास मदत करेल. प्रकल्प संचालकांना मदत करण्यासाठी प्रकल्प प्रदूषण नियंत्रण प्रणालीसह सुसज्ज आहे. या उपाययोजना संचालनालयाच्या काळात पर्यावरणावर प्रतिकूल परिणाम कमी करण्यास मदत करतील.

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

6.1 पर्यावरण नियंत्रण योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी अंदाजपत्रक

प्रकल्प स्थळावर पर्यावरण संरक्षण करण्यासाठी प्रकल्पाच्या बांधकाम आणि परिचालन चरणांमध्ये प्रभावी पर्यावरणीय नियंत्रण योजना प्रस्तावित आहे. पर्यावरणीय नियंत्रण योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी भांडवल खर्च केला जाईल.

सारणी 7

(वातावरणाचे निरीक्षण कार्यक्रम साठी अंदाजपत्रकीय तरतूद रु. लाख)

Sr. No.	Environmental Component	Capital Cost	Recurring Cost
1	Air Environment including Multi-cyclone dust collector for boilers	7	1.0
2	Noise Environment	-	0.5
3	Water Environment (water & wastewater)	3	1.0
4	Land Environment (Soil monitoring / reclamation)	-	0.5
5	EC compliance and due diligence ETP/WTP	-	1.0
Total =		10	4

7.0 अतिरिक्त अभ्यास

7.1 जोखीम मोबदला आणि आपत्कालीन व्यवस्थापन योजना

जोखीम विश्लेषण

अपघाती जोखीममध्ये काही अपघाताची घटना किंवा संभाव्य घटनेचा समावेश असतो ज्यामध्ये मानवी आरोग्य आणि पर्यावरण जोखीम मूल्यांकन (RA) मध्ये आग, विस्फोट किंवा विषारी वायु उत्सर्जन ई. धोके उद्भवतात ज्यामुळे एखाद्या विशिष्ट सुविधेस उद्भवणारी जोखीम मोजली जाते. संभाव्य धोकादायक घटना ओळखणे उद्योग आणि वर्गीकरणानुसार पूर्वनिर्धारित निकषावर सुरु होते. मुख्य विश्वासाह घटनांचे परिणाम हवामान परिस्थितीच्या विविध संयोजनांसाठी सर्वात वाईट संभाव्य परिस्थितीचे अनुकरण करण्यासाठी मोजले जातात.

धोका ओळख

- धोके ओळखणे जोखीम मूल्यांकनामध्ये एक महत्त्वपूर्ण पाऊल आहे कारण यामुळे अपघाती परिस्थिती निर्माण होते. पुढील तपासणीसाठी जोखीम समाविष्ट करण्याचा गुणधर्म त्यानंतर सामान्यतः कट ऑफ किंवा थ्रेशोल्ड क्वालिटी वापरून, त्याच्या महत्त्वावरून निर्धारित केला जातो.

7.2 पुनर्वास आणि पुनर्वसन कृती योजना

या प्रकल्पामुळे कोणीही बेघर अथवा प्रकल्पग्रस्त नसल्यामुळे ह्या योजनेची आवश्यकता नाही.

7.3 सामाजिक परिणाम मूल्यांकन

प्रकल्प प्रस्तावक प्रस्तावित प्रकल्पाच्या उत्पादन सुरु केल्यावर आसपासच्या गावांमध्ये कल्याणकारी उपक्रम, मनोरंजक सुविधा उपलब्ध करून देतील. आसपासच्या गावांमध्ये व्यवस्थापन, नियमित आरोग्य तपासणी करेल. अभ्यास क्षेत्रातील लोकांच्या शैक्षणिक मानकांची वाढ होईल. आर्थिक सुधारणा, वाहतूक, सौंदर्यात्मक वातावरण आणि व्यवसाय निर्मितीद्वारे सकारात्मक आणि फायदेशीर परिणाम होतील. या क्षेत्रातील लोकांच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीमध्ये एकंदर वाढ होईल.

7.4 जैवविविधता देखरेख

अभ्यास क्षेत्रामध्ये नोंदवलेला लांडोर किंवा भारतीय मोर शेड्यूल- I श्रेणी अंतर्गत येतो. अभ्यासाच्या क्षेत्रावरून उर्वरित प्राणी वन्यजीव संरक्षण कायदा 1972 आणि अनुसूचीमध्ये अनुसूची-II, अनुसूची-3 किंवा अनुसूची - 4 मध्ये येतात. पावो क्रिस्टेटस (मोर) साठी संरक्षण योजना तयार केली आहे .

7.5 सार्वजनिक परामर्श

सार्वजनिक परामर्श प्रक्रिया पूर्ण केल्यानंतर, जनतेद्वारे उठावलेले मुद्दे, सार्वजनिक सुनावणीदरम्यान प्रकल्प समर्थकाने केलेल्या त्यांचे अनुपालन आणि वचनबद्धता अंतिम EIA/EMP अहवालात दिले जाईल आणि अंतिम EIA/EMP अहवाल पर्यावरणीय स्वीकृती करिता सादर केला जाईल.

8.0 प्रकल्प फायदे

प्रस्तावित उत्पादन प्रकल्पामुळे पायाभूत सुविधांमध्ये तसेच एकूणच सामाजिक-आर्थिक विकासामध्ये सुधारणा होईल. जवळपासच्या भागातील लोक थेट तसेच अप्रत्यक्षपणे लाभान्वित आहेत. प्रकल्पाच्या ऑपरेशनल टप्प्यात स्थानिक लोकांना फायदे मिळत आहेत.

विस्फोटक उत्पादनातील फायदे

भारतासारख्या वेगवान विकासशील देशांकरिता विस्फोटक उत्पादन ही मुख्य चिंता आहे, भारतात अनेक पायाभूत सुविधा विकास कार्य आणि खाणकाम संबंधित कार्ये वेगाने वाढत आहेत. या क्रियांना पाठिंबा देण्यासाठी स्फोटके आवश्यक आहेत.

उत्पादने जे M/s. KEL द्वारे तयार केली जातील, त्याची उच्च क्षमता असेल. वाढत्या मागणीमुळे, संयंत्राचे आर्थिक महत्त्व आहे.

निर्यात क्षमता - गेल्या वित्तीय वर्षामध्ये विस्फोटक / पेरलाइट विभागात कंपनीने 1394.96 लाख रुपयांच्या (सी आणि एफ) किमतीच्या वस्तू निर्यात केल्या आहेत.

विस्फोटक, क्रायोजेनिक इन्सुलेशन, परलाइट फिल्टर, बागकाम उत्पादने तसेच बांधकाम, रेफ्रेक्टरी आणि फाउंड्री इंडस्ट्रीजसाठी परलाइट उत्पादनांची निर्मिती.

स्थानिक खनिज उद्योगाकडून प्रस्तावित उत्पादनांची जोरदार मागणी आहे. प्रस्तावित उत्पादनांच्या आंतरराष्ट्रीय उत्पादकांची संख्या देखील मर्यादित असल्याने उत्पादनांसाठी आंतरराष्ट्रीय मागणी देखील मोठी आहे. आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेतील स्फोटकांचा विक्री भारत सरकारकडून मंजूर केला जाईल.

हे प्रदेश, राज्य आणि त्याद्वारे स्वतः च्या देशाची अर्थव्यवस्था वाढविण्यात मदत करेल. राज्य आणि देशाची आर्थिक स्थिती सुधारण्यास मदत करणार्या मूर्त फायद्यांव्यतिरिक्त इतर अंतर्भूत फायदे आहेत.

प्रस्तावित प्रकल्प विस्तार अतिरिक्त रोजगार निर्मिती करेल. पॉलिसेनुसार रोजगाराच्या वेळी योग्य स्थानिकांना प्राधान्य दिले जाईल. अतिरिक्त भांडवली गुंतवणूक राज्य / राष्ट्रीय पातळीवरील खर्चामध्ये योगदान देईल. अशाप्रकारे हा प्रकल्प मोठ्या प्रमाणावर समाजासाठी फायदेशीर ठरेल आणि अतिरिक्त महसूल प्रादेशिक विकास / राज्य समृद्ध करण्यात मदत करेल आणि महत्त्वपूर्ण विदेशी मुद्रा मूल्यवर्धन असेल.

अशा प्रकारे प्रस्तावित प्रकल्प विस्तार तीन उद्दीष्टे साध्य करेल - स्थानिकांसाठी रोजगार निर्मिती, दीर्घकालीन भांडवल गुंतवणूकीची उपलब्धि. वाढीव महसूलामुळे क्षेत्रीय वाढ होईल. म्हणूनच हा प्रकल्प प्रदेश तसेच राज्य आणि राष्ट्रांसाठी मोठ्या प्रमाणावर फायदेशीर ठरतो.

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

या तिन्ही उद्देशांचा संपूर्ण प्रभाव राज्याच्या सामाजिक स्थिती तसेच स्थानिक क्षेत्रातील सुधारणा / उन्नतीसाठी मदत करेल.

इतर मूर्त फायदे

विद्यमान स्फोटक द्रव्यांचे उत्पादन करणारे घटक नवीन उत्पादनांचा समावेश करून खनन उद्योगांना (भारत सरकार) पुरवठा करीत आहेत. ही उत्पादने राष्ट्रीय सुरक्षा आणि सुरक्षिततेसाठी महत्त्वपूर्ण भूमिका निभावतात.

9.0 पर्यावरणीय किंमत लाभ विश्लेषण

M/s KEL ने विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांच्या विस्ताराचा प्रस्ताव ठेवला आहे, कंपनीने पुढे DIPP, भारत सरकारकडे संपर्क साधला आहे. पीईटीएन, लीड आझाद, लीड स्टिफनेट आणि एमएमएएनची क्षमता वाढविण्यासाठी परकीय स्त्रोतांकडून तंत्रज्ञान आणि महत्त्वपूर्ण उपकरणे घेतली जातील.

उत्पादनासाठी सर्व मूलभूत आवश्यकता पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. रसायनांच्या उत्पादनातील वाढ वापरकर्त्यांस उपलब्ध होईल. यामुळे देशाच्या आर्थिक विकासाला निश्चितच प्रोत्साहन मिळेल; लोकांच्या जीवनाची गुणवत्ता विकसित होईल, आजूबाजूच्या परिसराचा विकास आणि पर्यायाने आर्थिक वृद्धी होईल.

9.1 पर्यावरणीय मूल्य वाढ (जैवविविधता, पिकाची उत्पादन, ईको-टुरिझम)

प्रस्तावित विस्तारासाठी प्रकल्पाची जागा रेल्वे स्थानक, रस्ते आणि वायुमार्गाशी जोडलेली आहे. प्रस्तावित विस्तार प्रकल्प विद्यमान प्रकल्पामध्ये येतो. म्हणूनच त्यात वनस्पती आणि जैवविविधता हानीचा समावेश होणार नाही. संपूर्ण क्षेत्रामध्ये संवेदनशील वनस्पती किंवा दुर्मिळ आणि लुप्तप्राय वनस्पती किंवा प्राणी नाही आहे, म्हणून निव्वळ उत्पादक मूल्याच्या बाबतीत पर्यावरणीय तोटा होणार नाही.

एकूण प्रकल्प खर्च **₹. 63.17 कोटी** आणि पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजनेच्या (EMP) अंमलबजावणीवरील खर्च या अहवालाच्या **अध्याय 10 मध्ये** सादर केला आहे. मूर्त फायद्यांव्यतिरिक्त, प्रोजेक्टमध्ये निर्मित वायूंचा कमीतकमी उत्सर्जनासारख्या अतुल्य फायदे आहेत, हवा, ध्वनि आणि जल पर्यावरणावर प्रतिकूल परिणाम होणार नाही. वैयक्तिक उद्योग पर्यावरण व्यवस्थापनाची काळजी घेईल.

10.0 पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना

ही पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना तयार करण्यात मुख्य उद्दीष्टे आहेत:

- प्रतिकूल प्रभावाची, प्रमाण, परिमाण किंवा कालावधी मर्यादित / कमी करण्यासाठी.
- पुरेसे आणि कार्यक्षम तंत्रज्ञानाचा अवलंब करून सर्व प्रकारच्या प्रदूषणांच्या अर्थ व द्रव प्रदूषण, वायू उत्सर्जन आणि घातक टाकावू पदार्थ ई. कमी करण्यात येईल.
- महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ / केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने निश्चित केलेल्या सर्व मानकांचे पालन करणे .
- जोखीम धोके कमी करणे आणि आपत्ती व्यवस्थापन योजना तयार करणे.

निरंतर विकास आणि स्वच्छ आणि चांगल्या वातावरणासाठी नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानाचा शोध

11.0 सारांश आणि निष्कर्ष

ईआयए अहवालात वर्णन केल्याप्रमाणे प्रकल्पाच्या ठळक वैशिष्ट्ये लक्षात घेता. पर्यावरण, तांत्रिक पैलू आणि आर्थिक संभाव्यतेच्या दृष्टीने प्रकल्पाचा सारांश खाली दिलेला आहे;

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

सर्व उपक्रम खाजगी औद्योगिक जमिनीपर्यंत मर्यादित आहेत आणि प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पामुळे पर्यावरणात कमीत कमी संभाव्य उत्सर्जन करण्याची परवानगी आहे. अशा प्रकारे वातावरणाचा कोणत्याही प्रकारे प्रतिकूल परिणाम होणार नाही

- सांडपाण्याची पुनर्प्रक्रिया / पुर्नवापर केला जाईल. शून्य द्रव विकासाचे पालन केले जाईल.
- सांड पाण्यावर पूर्णतः संयंत्रामध्ये उपचार केला जातो. प्रक्रिया केलेल्या पाण्याचा पुर्नवापर केला जातो.
- घरगुती सांड पाण्याचा निपटारा करण्यासाठी KEL ने सेप्टिक टँक नंतर सोक पिट स्थापित केला आहे. सोक पिट मधून निघालेले पाणी प्रकल्प परिसरात बागकाम आणि सिंचनसाठी वापरले जाईल. प्रस्तावित विस्तारानंतर संपूर्ण घरगुती सांडपाणी एकाच ठिकाणी गोळा केले जाईल आणि कारखान्याच्या परिसरात वेटलॅंड तंत्रज्ञानाचा वापर करून प्रक्रिया केली जाईल.
- हरित पट्टा आणि वृक्षारोपण वाढल्याने आवाज पातळी कमी करण्यास आणि वायू प्रदूषण प्रतिबंधित करण्यास आणि परिसर सौंदर्य वाढविण्यात मदत होईल.
- उत्पादित कचऱ्यावर पुर्नप्रक्रिया केली जाते, व पुन्हा वापरले जाईल. अतिरिक्त घन कचऱ्याची राख होईल आणि TSDF कडे पाठविले जाईल.
- या क्षेत्रातील एकूणच सामाजिक आर्थिक समृद्ध होणार आहेत.
- याशिवाय, पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना अंमलबजावणीद्वारे प्रदूषण कमी करण्यास मदत होणार आहे.
- आसपासच्या गावांचा विकास करण्यासाठी आणि अशा क्षेत्रातील विकास आणि लोकांच्या जीवनाची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी औद्योगिक सामाजिकता प्रतिबद्धता धोरण (पूर्वी सीएसआर) पुढे काम करेल.
- पर्यावरणीय नियंत्रण आणि देखरेख उपायांची किंमत ठरवली जाते आणि भांडवलाची व पुनरावृत्तीची तरतूद व्यवस्थापनाद्वारे केली जाते.
- M/s. KEL सध्या 164 लोकांना रोजगार देत आहे आणि प्रस्तावित विस्तार अतिरिक्त 90 थेट मनुष्यबळ नेमण्यात येणार आहे. विस्तारीकरणानंतर एकूण रोजगारसंख्या 254 असेल. विस्तारानंतर 90 कर्मचा-यांना थेट निपुक्ती वाहनांच्या नियोजनासह वाढीव वाहतूक क्रियाकलाप, कँटीन, सुरक्षा, देखभाल, स्थानिक विक्रेत्यांची वाढ इत्यादी. मधून 200 अप्रत्यक्ष रोजगार क्षमता निर्माण होईल.
- कर्मचारी, कंपनी आणि क्षेत्र प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्षपणे लाभान्वित होतील.
- प्रकल्प मोठ्या प्रमाणावर समाजासाठी फायदेशीर ठरेल आणि अतिरिक्त महसूल प्रादेशिक विकास / राज्य समृद्ध करण्यात मदत करेल आणि महत्त्वपूर्ण विदेशी मुद्रा मूल्यवर्धन असेल.
- वाढीव महसूलामुळे क्षेत्रीय वाढ होईल. म्हणूनच हा प्रकल्प प्रदेश तसेच राज्य आणि राष्ट्रांसाठी मोठ्या प्रमाणावर फायदेशीर ठरतो.

निष्कर्ष:

अशा प्रकारे सकारात्मक निष्कर्ष काढता येईल की उपाययोजनाची अंमलबजावणी झाल्यानंतर, वर नमूद केल्याप्रमाणे पर्यावरणीय व्यवस्थापन व देखरेख योजनेनुसार, M/s KEL सामान्य ऑपरेशनचा विस्तार झाल्यानंतर पर्यावरणावर महत्त्वपूर्ण प्रभाव पडणार नाही आणि स्थानिक पातळीवर आर्थिक वाढीसह स्थानिक लोकांसाठी प्रकल्प लाभदायक ठरेल.

12.0 सल्लागारांचा परिचय

M/s KEL च्या प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पासाठी पर्यावरण अभ्यास M/s अँनाकॉन लेबोरेटरीज प्रा. लि., नागपूर ने केल. (M/s ALPL). अँनाकॉन 1993 मध्ये एका विश्लेषणात्मक चाचणी प्रयोगशाळेच्या रूपात स्थापित झाली

विद्यमान आणि नवीन स्फोटक उत्पादनांचा समावेश गाव - गरमसुर, दुधाला पोस्ट - दुधाला, तहसील - काटोल जिल्हा - नागपूर - ४४११०३ महाराष्ट्र
मेसर्स केल्टेक एनर्जी लिमिटेड

आणि आता मध्य भारतातील प्रमुख पर्यावरणीय सल्लागार व खाद्यपदार्थ आणि पर्यावरणाची चाचणी प्रयोगशाळा असलेली कंपनी आहे. M/s ALPL हे सरकारी संस्थांमधील अनुभवी माजी शास्त्रज्ञांचा गट आहे आणि त्याचबरोबर उत्कृष्ट तरुण शास्त्रज्ञ ज्यांच्याकडे विषयाचे सखोल ज्ञान आहे. हे पर्यावरण व वनमंत्रालय, नवी दिल्ली द्वारे मान्यता प्राप्त आहे. पर्यावरण अभ्यासाकरिता भारत सरकार तसेच (QCI) गुणवत्ता परिषदेने मान्यताप्राप्त QCI-NABET RA - 132 चा नुसार एसी सभा दिनांक. 30 मे, 2017 म्हणून 5 (फ) आणि 6 (ब) क्षेत्रात श्रेणी A सल्लागार आहेत.